

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky **N. T. L.**, zastoupené Mgr. Petrem Volšíkem, advokátem se sídlem v Praze 8, Sokolovská 161, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2005, č. j. 47 Az 35/2005 - 17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 9. 2005, č. j. 47 Az 35/2005 - 17, zamítl žalobu stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 11. 7. 2005 č. j. OAM-393/LE-01-07-2005, jímž byla zamítnuta žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že obsahem správního spisu je doloženo, že stěžovatelka žádné důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu ve správním řízení neuváděla. Tvrdila pouze, že o azyl žádá proto, že hodlá ve Spolkové republice Německo najít svého otce. Při pohovoru navíc výslovně uvedla, že žádné jiné důvody k odchodu ze země původu neměla. Krajský soud proto shledal, že v posuzované věci byly splněny podmínky pro postup podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a že ministerstvo za takového stavu věci nebylo ani povinno zkoumat existenci důvodů zvláštního zřetele hodných, když ostatně ani stěžovatelka žádné takové důvody netvrdila.

Stěžovatelka podala proti tomuto rozsudku v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatelka namítala, že uvádí řadu relevantních tvrzení, které ministerstvo a potažmo krajský soud bez dalšího opomíjí, aniž by k tomu byly vyžádány další podklady či důkazy. Ze skutečností uváděných stěžovatelkou, byť ne zcela explicitně, vyplývá možná obava z pronásledování, právě kvůli uskutečněnému pátrání po otci. Je potřebné, aby bylo dokazování doplněno vyžádáním potřebných dokladů k prověření tvrzení stěžovatelky a aby řízení bylo vedeno ke zjištění takových skutečností. Vzhledem k tomu, že právní důsledky neudělení azylu by pro stěžovatelku mohly znamenat nenahraditelnou újmu spočívající v povinnosti vrátit se na území státu, kde byla pronásledována, a přiznání odkladného účinku se nedotkne práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem, žádala stěžovatelka přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Současně navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve svém vyjádření popřelo oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Ministerstvo odkázalo na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatelky učiněné ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje nově tvrzení, že v případě svého návratu do Vietnamu „je možná obava z pronásledování“. Ministerstvo při posuzování důvodů stěžovatelky vycházelo výslovně z údajů, které sama sdělila, a její důvody – chtěla najít svého otce, jehož zná pouze z fotografií - shledal pro její možné pronásledování azylově irelevantními. Svou námitku, že k prověření jejího tvrzení si mělo ministerstvo vyžádat potřebné doklady, stěžovatelka neupřesnila. Žalobní námitku, že řadu jejích relevantních tvrzení ministerstvo i soud opominuly, stěžovatelka nepodložila argumenty. V celé kasační stížnosti není ani zmínka o tom, že žádost o udělení azylu podala stěžovatelka až po té, co jí byl uložen trest vyhoštění, ačkoliv ji mohla podat dříve. Proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Zákon o azylu vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12, § 13 a § 14 stanoví také vylučující důvody, při jejichž naplnění nelze žadateli azyl udělit. Tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a § 16 zákona o azylu. Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 citovaného zákona.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod anebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že podmínky pro udělení azylu splňuje cizinec,

je-li ve vztahu k jeho osobě zjištěno, že je pronásledován, respektive má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uplatňování určitých politických práv a svobod či politických názorů nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité skupině obyvatel (rasové, náboženské, národnostní, sociální). Za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Pronásledováním však není ani případný masový výskyt negativních jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že nejde o součást státní politiky. Jestliže orgány státní moci negativní jevy cíleně potírají a čelí jim, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a taková opatření nemají trvalý či stoprocentní efekt.

Stěžovatelka v žádosti o udělení azylu, i následně při pohovoru, uvedla, že ve Vietnamu pracovala v krejčovství a žila se skupinou dívek, které v tomto krejčovství také pracovaly. Její finanční podmínky byly průměrné a stačilo jí to na živobytí. Z Vietnamu odjela v únoru roku 2004, protože chtěla najít svého otce, který údajně v současné době žije v Německu. Z Vietnamu cestovala letecky do Ruska a poté přes Ukrajinu a Slovensko automobilem nebo pěšky. Na území České republiky vstoupila v červenci roku 2004. Česká republika pro ní nebyla cílovým státem. Jejím cílem bylo Německo. Po svém příchodu na území České republiky však byla zadržena a umístěna do Zařízení pro zajištění cizinců Poštorná. Po svém propuštění obdržela výjezdní vízum s platností jeden měsíc. Odjela však do Chebu, kde až do svého druhého zadržení pracovala jako pomocná síla pro své krajany. Po zadržení byla umístěna do Zařízení pro zajištění cizinců Velké Přílepy. O azyl nepožádala bezprostředně po příjezdu do České republiky, protože jejím cílem bylo Německo, kde chtěla požádat o azyl a najít svého otce. Potvrdila, že ve vlasti neměla žádné potíže se státními orgány, soudy, policií nebo armádou ani kvůli své rase, národnosti nebo náboženství. Ve vlasti jí nic nehrozí, ale na návrat zatím nepomýšlí, a to dokud nenajde svého otce. Prohlásila, že o udělení azylu v České republice žádá, aby měla čas najít svého otce. Jiné důvody, pro které opustila Vietnam a žádá v České republice o udělení azylu, neuvedla.

Jak již Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval (viz rozsudky ze dne 20. 11. 2003, sp. zn. 2 Azs 27/2003 a ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003) správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ve lhůtě do třiceti dnů od zahájení správního řízení, vydá správní orgán rozhodnutí podle ustanovení § 12 zákona o azylu s dalšími akcesorickými výroky, tj. existencí překážky vycestování. To ovšem neznamená, a ze žádného ustanovení zákona tak nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci podle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Ministerstvo si pro rozhodnutí opatřilo dostatek podkladů, když vycházelo z tvrzení stěžovatelky uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k jeho důvodům. S podklady pro rozhodnutí měla stěžovatelka možnost se seznámit a vyjádřit se k nim. Této možnosti využila, s obsahem protokolu o pohovoru vyjádřila souhlas a nežádala jeho doplnění ani změny. Takto zjištěný skutkový stav nelze, zejména s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelkou ve správním řízení, považovat za nedostačující

pro rozhodnutí ve věci. Proto Nejvyšší správní soud v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Subjektivní právo na azyl je právem na nezbytnou ochranu v případě pronásledování nebo odůvodněného strachu před pronásledováním, ale nikoliv právem vybrat si zemi, v níž chce cizinec žít a pracovat a kde si chce legalizovat tímto způsobem pobyt. Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s. bez jednání.

O stěžovatelkou podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně a navíc by to bylo i nadbytečné, když samo podání kasační stížnosti má podle § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu